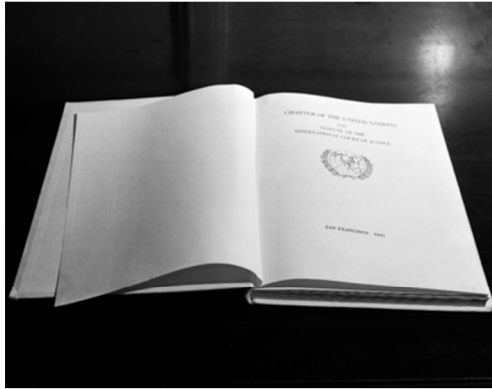

Ett starkare
FN.
En bättre
värld.

Presentera kvällens tema och varför ni har samlats. Presentera gärna även lokalföreningens arbete och Svenska FN-förbundet.

FN:s stadga skrivs under och organisationen är därmed född.

Varför grundades FN?

Tanken om FN föds ur de allierades krig mot Hitler och hans bundsförvanter.

Andra världskriget hade skördat ca 60 miljoner liv och Europa låg i ruiner. Världsledarna kom överens om att det behövdes en kraft som kunde förhindra framtida krig och skapa en fredlig värld. Ur dessa tankar uppkom sedan FN.

Hur gick det till?

I februari 1945 möts Winston Churchill, Franklin D Roosevelt och Josef Stalin i Jalta på halvön Krim i Svarta havet. Bl a enades de då om att kalla sina allierade till en konferens i San Francisco för att anta stadgan till en ny världsorganisation.

I San Francisco samlas så mellan den 25 april och 26 juni 1945 representanter från 50 stater. Här förhandlas stadgan formellt sett fram, men den är ju i princip redan klar. Under konferensen märks dock ändå en tvist om vetorätten, som de små staterna vill begränsa.

Men konferensen i San Francisco avslutas ändå med att FN-stadgan skrivs under den 26 juni 1945 och den träder i kraft den 24 oktober 1945 när 51 stater ratificerat den.

Att vi firar FN-dagen den 24 oktober beror alltså helt enkelt på att det är det datumet som är FN:s formella födelsedag eftersom FN-stadgan då trädde i kraft.

Vad är viktigast med stadgan?

- Anger ändamål och vilka medel som kan användas för att uppnå dessa.
- Vilka huvudorgan som FN ska bestå av.
- Medlemsstaternas skyldigheter och rättigheter mot varandra.
- Förbjuder t.ex. våld annat än i självförsvar.

1946

Sverige blir medlem i FN.

Från början var det 51 medlemsstater. Sverige var dock inte medlemmar från början utan gick med 1946 då vi den 19 november 1946 blev invalda som ny medlem av generalförsamlingen. Vetoätten hade betydelse för Sveriges inträde. Det neutrala Sverige ville inte riskera att tvingas välja sida av supermakterna. Tack vare vetoätten var den risken låg, tyckte man i Sverige, och därför kunde vi gå med utan att överge vår neutrala linje.

Sverige har suttit i säkerhetsrådet tre gånger, 1957-58, 1975-76, 1997-98. Sverige kandiderar i nuläget till att sitta i säkerhetsrådet 2017-18.

Dag Hammarskjöld, som var svensk, var FN:s generalsekreterare från 1953-61.

Deklarationen om mänskliga rättigheter, formulerad under ledning av Eleanor Roosevelt, antas.

När förklaringen skrevs möjliggjorde den början till ett universellt arbete för alla människors lika fri- och rättigheter.

Den allmänna förklaringen är idag översatt till 360 språk och håller därmed världsrekordet som världens mest översatta dokument. Eftersom den allmänna förklaringen antogs den 10 december 1948 är den 10 december den dag då man uppmärksammar mänskliga rättigheter världen över.

Trots att det har gått mer än 60 år sedan dess är behovet att arbeta mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna lika stort idag som det var då. Dagligen sker kränkningar av de mänskliga rättigheterna runt om i världen och det är därför viktigt att belysa att de rättigheter som sammanställdes i den allmänna förklaringen fortfarande är odelbara och universella. De mänskliga rättigheterna gäller för alla. De slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter.

Den allmänna förklaringen består av 30 artiklar som gemensamt uttrycker de grundläggande och universella fri- och rättigheterna. Artiklarna behandlar alltså både områden som alla har rätt till, som frihet och utbildning, och områden som alla har rätt att vara fri från, som slaveri och tortyr.

Eleanor Roosevelt var den enda kvinnan i gruppen av 9 personer som tog fram dokumentet. Roosevelt påstås dock ha varit den drivande kraften bakom antagandet av deklARATIONEN.

1953

Dag Hammarskjöld blir FN:s nye generalsekreterare.

Dag Hammarskjöld blev officiellt in i rollen som generalsekreterare den 10 april 1953.

Under sin ämbets tid lyckades Hammarskjöld bland annat mildra följande kriser:

Suezkriget 1956

Konflikten i Libanon

Konflikten i Laos

Dag Hammarskjöld dog natten 17-18 september 1961 i en flygkrash då han var på väg till Kongo för att medla mellan olika grupper i en konflikt.

Dag Hammarskjöld blev, efter sin bortgång, tilldelad Nobels fredspris 1961.

1956

FN inrättar sin första fredsbevarande insats.

1956 inrättades FN:s första fredsbevarande insats, UNEF I. Den upprättades efter Suezkrisen och placerades på Sinaihalvön. Fredsbevarande operationer har visat sig vara en av de mest effektiva verktygen för att assistera länder i den svåra vägen från konflikt till fred.

De fredsbevarande operationerna är styrda av tre principer:

1. Samtycke av de inblandade parterna
2. Opartiskhet
3. Inget användande av våld förutom i självförsvar och försvar av mandatet

<http://www.un.org/en/peacekeeping/operations/peacekeeping.shtml>

FN har sedan dess upprättat runt 70 fredsbevarande insatser.

1961

FN:s livsmedelsprogram, WFP, grundas.

FN:s livsmedelsprogram, World Food Programme, grundades 1961.

WFP arbetar efter fyra mål:

- Rädda liv och skydda människors försörjningsmöjligheter i krissituationer.
- Stödja eller återställa närings- och livsmedels säkerhet, och etablera eller återuppbygga försörjningsmöjligheter i utsatta miljöer och vid katastrofer.
- Minska risker och göra det möjligt för människor, samhällen och länder att tillgodose de egna livsmedels- och näringsbehoven.
- Minska undernäring och bryta cykeln av hunger som överförs från generation till generation.

WFP arbetar med att snabbt distribuera livsmedel till de mest utsatta och driver ett väldigt lyckat skolmatsprojekt, där barn i fattiga länder får gratis skolmat. Varje år får över 20 miljoner barn mat tack vare WFP, ett projekt som har bidragit till att många barn som annars skulle få ha arbetat i hemmet får möjlighet till utbildning.

Om FN-förbundets projekt Skolmat:

Projektet Skolmat stödjer WFP:s skolmatsprogram och riktar in sig på länderna Afghanistan, Etiopien, Demokratiska republiken Kongo och Kambodja.

Varje dag går 66 miljoner barn i låginkomstländer hungriga till skolan. 58 miljoner barn i grundskoleålder tar sig inte till skolbänken alls.

En skolmåltid kostar endast 2 kr och år 2014 samlade Svenska FN-förbundets insamlingsstiftelse FN-fonden in 3,5 miljoner kronor till skolmatsprojektet, vilket gav 1 750 000 skolmåltider.

1965

Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering antas.

Konventionen antogs av FN:s generalförsamling 1965 och trädde i kraft 1969.

Till konventionen finns en kommitté som jobbar med att följa upp hur alla medlemsländerna arbetar med konventionen.

Kommittén för avskaffande av rasdiskriminering består av 18 experter och har två stycken treveckorsmöten per år i Genève.

Konventionsstaterna ska rapportera till kommittén vartannat år och varje år granskar kommittén cirka 25-35 länder. Sverige blev granskade senast 2013.

Konventionsstater som har erkänt artikel 14 i konventionen ger kommittén rätt att ta emot och pröva klagomål från enskilda personer under berörd stats jurisdiktion.

För att få hjälp av FN måste dock en person som blivit utsatt för rasdiskriminering först gå igenom alla rättsliga instanser i det egna landet och få avslag. Om detta sker kan personen vända sig till kommittén och de kan då tvinga landet att till exempel betala skadestånd.

Sverige har godkänt att individer kan lämna klagomål till kommittén.

Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter antas.

Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter

Konventionen antogs av FN:s generalförsamling 1966 och trädde i kraft 1976. Diskuterar bla: Rätten till arbete, Rätt till en tillfredställande levnadsstandard, dvs rätt till mat, kläder och en lämplig bostad, Rätten till utbildning och att grundskoleutbildningen ska vara obligatorisk och kostnadsfritt tillgänglig till alla

2008 kom ett tilläggsprotokoll som gav individer rätten att klaga till kommittén om de inte tycker att de får sina rättigheter uppfyllda. Sverige har dock inte ställt sig bakom detta.

Varje konventionsstat ska lämna in en rapport vart femte år som visar hur landet efterlever sina åtaganden.

Dessa rapporter granskas av kommittén för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Kommittén består av 18 experter och har tre stycken treveckorsmöten per år i FN-huset i Genève. Ungefär 14-19 länder granskas varje år.

Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter

Konventionen antogs av FN:s generalförsamling 1966 och trädde i kraft 1976.

Tar upp bla: Slaveri, slavhandel och tvångsarbete ska förbjudas, Den som anklagas för brott ska ha rätt till rättegång, Åsiktsfrihet och yttrandefrihet, All propaganda till förmån för krig ska vara förbjuden i lag

Kommittén för de mänskliga rättigheterna (MR-kommittén), som består av 18 experter, granskar konventionsstaternas efterlevnad. Kommittén har tre treveckorsmöten per år, antingen i New York eller i Genève. Konventionsstaterna ska rapportera vart femte år till kommittén och ungefär 15 länder granskas varje år.

1969

FN:s befolkningsfond, UNFPA, grundas.

UNFPA:s syfte är att skapa en värld där varje graviditet är önskad, varje förlossning är säker och varje ungs potential är uppfylld. De utökar möjligheterna för kvinnor och unga att leva hälsosamma och produktiva liv. Sedan de grundades 1969 har antalet kvinnor som dör av komplikationer från graviditet och förlossningar halverats. Familjer är mindre och hälsosammare. Unga människor är mer stärkta än någonsin innan.

Sexuella och reproduktiva hälsoproblem är en stor anledning till dödsfall och funktionsnedsättningar bland kvinnor i fattiga länder. Unga människor löper stor risk för HIV och oönskade graviditeter. Mer än hundra miljoner flickor riskerar att bli bortgifta och utsatta för könsstympning. UNFPA arbetar med att förbättra detta.

Om FN-förbundets projekt Flicka

Svenska FN-förbundet stödjer UNFPAs arbete genom sitt projekt Flicka.

Etiopien är ett av de länder där UNFPA arbetar med flickors rättigheter och reproduktiva hälsa.

Svenska FN-förbundet stödjer ett projekt med två olika inriktningar i Afarregionen i Etiopien - barnäktenskap och könsstympning.

Barnäktenskap förekommer ofta i Afar trots att den legala åldern för äktenskap i Etiopien är 18 år. Föräldrar gifter ofta bort sina flickor eftersom de tror att det är för döttrarnas bästa. En vanlig uppfattning bland invånarna i Afar är att det är nödvändigt att giftas bort så tidigt som möjligt för att undvika att flickorna har sex eller blir våldtagna innan äktenskapet. Sambandet mellan barnäktenskap och utbildning är mycket tydligt; ju mindre utbildning en flicka har, desto större sannolikhet att hon tvingas att gifta sig. Likaså är risken större för flickor med utbildade föräldrar än flickor vars föräldrar har gått i skolan.

1972

FN håller sin första miljökonferens med Stockholm som värdstad.

Sverige tog initiativ till den första internationella miljökonferensen någonsin i FN:s regi.

Generalförsamlingen beslutade 1969 att konferensen – *the UN Conference on the Human Environment* – skulle hållas i Stockholm 1972.

Konferensen ägde rum den 5 till 16 juni och samlade representanter för 113 länder.

Den ses som den första milstolpen i fråga om FN:s arbete med hållbar utveckling.

Konferensen föreslog också att FN skulle inrätta ett permanent organ för miljöfrågor, något som ledde till att generalförsamlingen samma höst beslöt att inrätta miljöprogrammet UNEP (United Nations Environment Programme) med högkvarter i Nairobi, Kenya. Genom UNEPs medverkan har ett stort antal internationella avtal och konventioner, som bl a syftar till att minska farliga utsläpp och skydda den biologiska mångfalden, förhandlats fram. UNEP är sekretariat för flera av dessa miljökonventioner.

1979

Konventionen om avskaffandet av all diskriminering mot kvinnor antas.

FN:s starkaste dokument för att stärka kvinnors rättigheter är vad som även kallas för CEDAW-konventionen, eller kvinnokonventionen.

Konventionen antogs av FN:s generalförsamling 1979 och trädde i kraft 1981.

189 länder har anslutit sig till konventionen.

Det är dock många länder som gjort reservationer mot den här konventionen, eftersom de inte vill ställa sig bakom allt som står i den.

Kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor består av 23 experter och har två treveckorsmöten per år.

Konventionsstaterna ska rapportera till kommittén vart fjärde år och man granskar ungefär 15 länder varje år.

Den 10 december 1999 antog generalförsamlingen ett frivilligt protokoll till denna konvention.

Protokollet ger enskilda personer rätt att klaga hos kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor över kränkningar av rättigheter som skyddas av konventionen och 72 stater har hittills ratificerat det.

1981

Konventionen om särskilt inhumana vapen antas.

Konventionen öppnades för signatur 1981 och trädde i kraft 1983.

I dagsläget har 115 stater anslutit sig till konventionen.

Konventionen syftar till att förbjuda eller reglera användningen av särskilda vapen som anses vara inhumana i skadorna de orsakar civila och soldater. Det är bland annat minor, explosiva lämningar efter krig och brandvapen.

1984

Konventionen mot tortyr antas.

Konventionen antogs av FN:s generalförsamling 1984 och trädde i kraft 1987.

Stater som anslutit sig till konventionen måste förhindra tortyr inom deras område och säkerställa att tortyr utför ett brott enligt deras strafflagar. Inga omständigheter för anförs för att rättfärdiga tortyr.

Sverige har bland annat fått kritik för att de skickat tillbaka asylsökande till ett land där de riskerar tortyr.

Kommittén mot tortyr har två stycken tvåveckorsmöten per år och består av 10 experter.

Konventionsstaterna ska rapportera vart fjärde år till kommittén som granskar ungefär 15 länder per år.

Konventionsstater som har erkänt artikel 22 i konventionen ger kommittén rätt att ta emot och pröva klagomål från enskilda personer under berörd konventionsstats jurisdiktion. 56 länder har erkänt att kommittén har denna rätt.

1988

FN:s klimatpanel, IPCC, grundas.

IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change, initierades av UNEP (United Nations Environment Programme) och WMO (World Meteorological Organization) 1988 för att tillföra världen en klar och vetenskaplig bild av det nuvarande kunskapsstadiet om klimatförändringar och dess potentiella miljömässiga och socioekonomiska påverkan. De bedriver ingen egen forskning utan arbetar främst med granskning av aktuell forskning. De är även kända för sina assessment reports där den senaste släpptes år 2014.

FN driver miljöfrågor på många olika sätt. Det finns flera FN-organ och program som direkt arbetar relaterat till miljöfrågor, till exempel FN:s miljöprogram UNEP, FN:s utvecklingsprogram UNDP. Det finns också en vattenenhet, UN-Water, som är specialiserade på vattenfrågor.

Förutom FN-organens, -programmets och -enheternas arbete anordnas även miljökonferenser där världens ledare kan mötas för diskussion, utbyte av kunskap och förhandling.

1989

FN antar barnrättskonventionen.

Konventionen antogs av FN:s generalförsamling 1989 och trädde i kraft 1990.

I konventionen står det bland annat:

- att alla barn har lika värde och ska tillförsäkras de rättigheter som anges i konventionen utan åtskillnad på grund av ras, hudfärg språk, religion, etniskt ursprung, handikapp eller något annat
- att vid alla åtgärder som rör barn ska barnets bästa komma i första rummet
- att barn har rätt att säga sin mening i allt som rör dem själva och att bli respekterade
- att de till det yttersta av sina resurser ska stödja barnets rättigheter, som bland annat omfattar barnets rätt till liv (rätten till mat, vatten, hälsovård och tak över huvudet), barnets rätt till att utveckla sina anlag genom bl.a. utbildning, och barnets rätt att skyddas mot våld och missbruk.

Konventionen omfattar alla barn och ungdomar upp till 18 år förutom den artikel som handlar om barn i krig. Den stadgar att personer under 15 år inte får rekryteras till soldater, vilket innebär att 18-årsgränsen frångås.

Kommittén för barnets rättigheter består av 10 experter och har tre treveckorsmöten per år i Genève. Konventionsstaterna ska rapportera till kommittén vart femte år och kommittén granskar ungefär 25 länder varje år.

1990

Konventionen om rättigheter för
migrantarbetare antas.

De som idag har valt att ratificera konventionen är dock främst stater varifrån migrantarbetarna kommer.

Varken Sverige eller något annan medlemsstat i EU har anslutit sig till konventionen.

Detta beror på att de tycker att konventionen är för generös med rättigheter.

Enligt konventionen har migrantarbetare:

- rätt att bilda föreningar och fackförbund i den stat där de är anställda
- rätt till likvärdig behandling som nationella arbetare vad gäller skydd mot avsked, arbetslöshetsförmåner och tillgång till alternativa anställningar
- skydd om arbetsgivaren bryter arbetskontrakt på ett otillbörligt sätt och rätt att föra sitt fall till behörig instans, samt rätt till likvärdig behandling som nationella arbetare vad gäller utbildnings-, yrkes- och socialtjänster.

FN misslyckas med att stoppa folkmord i Rwanda.

Rwanda var från början en tysk koloni men Tyskland förlorade den under andra världskriget, och Belgien tog då över kolonin.

I slutet av 50-talet under avkoloniseringen ökade spänningarna i Rwanda mellan folkgrupperna Hutu och Tutsi. Detta var början på det som skulle leda till ett folkmord 1994.

Den 6 april 1994 dog Rwandas president i en flygkrash orsakad av en raketattack. Detta blev den tändande gnistan till folkmordet då tutsipartiet RPF (Rwandan Patriotic Front) pekades ut som skyldiga.

Belgien hade vid tidpunkten fredsbevarande personal i en FN-insats, UNAMIR, i landet men de drogs tillbaka när säkerheten för dessa komprimerades.

Senare drog även andra länder in sina soldater och den 21 april hade den fredsbevarande styrkan UNAMIR bara 270 personer på plats.

En av anledningarna till att FN inte kunde stoppa folkmordet var på grund av medlemsländernas ovilja att bidra med trupper och reagera på vad som hände i Rwanda. UNAMIR var därmed svagt och kunde inte göra så mycket. FN är trots allt inte mer än sina medlemsländer.

Folkmordet skedde även otroligt fort, på bara 100 dagar dödade Hutuextremister upp till en miljon människor.

Folkmordet i Rwanda är en av de händelser som har ansetts vara ett av FN:s största misslyckanden sedan organisationen grundades.

FN:s minröjningsorganisation, UNMAS, grundas.

UNMAS. FN:s minröjningsorganisation, grundades 1997 av Generalförsamlingen för att stötta FN:s vision om en värld fri från hotet från minor och andra explosiva lämningar.

UNMAS koordinerar och samarbetar med 14 andra FN-organ för att skapa en tryggare värld. UNMAS arbetar mot minor på olika sätt, genom att exempelvis genomföra minröjningsarbete och ge stöd till minoffer. De stödjer eller driver projekt i över 40 olika länder och har program i 16 länder och territorier. I vissa länder arbetar UNMAS endast med att informera om riskerna för de som lever i mindrabade områden och i andra projekt bidrar man med att säkerställa att humanitär hjälp når flyktingar och andra personer som lever i konfliktdrabbade områden. UNMAS hjälper även länder som har anslutit sig till fördraget om förbud mot personminor att förstöra sina minlager.

Om FN-förbundets projekt Minor

Sedan april 2015 stödjer FN-förbundet UNMAS viktiga arbete genom projektet Minor.

Varje år skadas och dödas tusentals människor av explosiva lämningar som personminor. Åtta av tio som drabbas är civila och drygt hälften är dessa av barn. Minor ligger kvar efter krigets slut, vilket innebär att flyktingar inte kan återvända hem. På grund av minor vågar inte bönder bruka sin mark, barn kan inte gå till skolan och de som skadas får svårt att försörja sig och sin familj. Tack vare UNMAS arbete så sprids information och kunskap i minerade områden, skadade får stöd och minerad mark röjs.

2000

Millenniemålen, 8 mätbara mål som ska göra världen bättre till 2015, antas.

Millenniemålen har sitt ursprung i Millenniedeklarationen som antogs vid FN:s toppmöte år 2000. Millenniedeklarationen definierar vilka grundläggande värderingar FN och medlemsstaterna ska arbeta efter i det nya millenniet.

Millenniemålen är åtta till antalet. Under de övergripande målen finns 21 delmål och 60 indikatorer.

Under de senaste årtiondena har de allra flesta länder i världen utvecklats i en positiv riktning. Medellivslängden har ökat, fler människor har fått tillgång till rent dricksvatten och fler barn får gå i skolan.

Det finns dock hinder för fortsatta framsteg. Till exempel befinner sig över 26 miljoner människor på flykt i sina egna länder, hungern i världen har brett ut sig istället för att minska och utsläppen av koldioxid från fossila bränslen fortsätter att öka och är i dag mer än 46 procent högre än utsläppsnivån år 1990.

Principen skyldighet att skydda antas.

Vid ett toppmöte i FN 2005 enades världens länder om en ny folkrättslig princip: skyldighet att skydda eller Responsibility to Protect ("RtoP"). Syftet var att ge världssamfundet större möjlighet att ingripa för att skydda civilbefolkningar från folkmord, etnisk rensning, krigsbrott och brott mot mänskligheten. Denna princip är ett verktyg för att i första hand förhindra att dessa övergrepp begås, men även för att ingripa om det förbyggande arbetet misslyckas. Tidigare hade FN:s konflikthantering baserats på staters suveränitet och på att denna ska respekteras. FN får enligt stadgan bara ingripa när det finns ett hot mot internationell fred och säkerhet, inte så länge den väpnade konflikten sker inom ett lands gränser. Men efter misslyckandena på 1990-talet insåg man att denna princip har resulterat i att män och kvinnor länge kunnat utsättas för övergrepp som tvångsförflyttning, sexuellt våld och avrättningar medan världssamfundet bara sett på utan legitimitet att ingripa.

På uppmaning av FN:s dåvarande generalsekreterare Kofi Annan utvecklade därför ICISS-kommissionen grunderna till det som sen skulle bli skyldighet att skydda. Vid världstoppmötet år 2005 kom man fram till att statssuveränitet måste komma till ett pris i form av skyldigheter gentemot den egna befolkningen och säkerhetsrådsresolutionen om skyldighet att skydda röstades igenom.

Skyldighet att skydda har tre principer:

- I första hand (paragraf 138) har stater själva det främsta ansvaret att skydda invånarna från de här brotten, och i detta ingår även uppsåtet att begå dem.
- I andra hand (paragraf 139 I) har det internationella samfundet en skyldighet att med fredliga medel (kap Vi och VIII) uppmuntra och assistera staters arbete med att skydda sina invånare.
- I sista hand (paragraf 139 II), om staten själv misslyckats totalt med att skydda

FN:s kommission för mänskliga rättigheter ersätts
av rådet för mänskliga rättigheter.

FN:s råd för mänskliga rättigheter bär ett stort ansvar för arbetet med mänskliga rättigheter inom FN.

Rådet har existerat sedan 2006. Det ersatte den tidigare kommissionen för mänskliga rättigheter som under de senaste 30 åren hade mandat att följa upp tillämpningen av de mänskliga rättigheterna och som utvecklade ett övervakningssystem av brott mot de mänskliga rättigheterna.

En av de största innovationerna är den så kallade universella periodiska granskningen (UPR). Istället för att utvalda länder skall pekas ut och kritiseras, som var situationen i kommissionen, kommer alla länder granskas rutinmässigt.

47 länder är medlemmar och sammanträder regelbundet i Genève. Det finns även möjlighet att kalla till sessionser då kritiska MR-situationer behandlas separat. På rådets möten antas resolutioner om olika MR-frågor och kritik riktas även mot enskilda länder som bryter mot mänskliga rättigheter inom ramen för den universella granskningmekanismen UPR.

Ideella organisationer kan lämna in rapporter om hur de upplever situationen i landet de är baserade i, och där också lämna klagomål om landet.

Sverige blev granskade senast januari 2015 och FN-förbundet hade då lämnat in en rapport till MR-rådet.

Margot Wallström
blir FN-chefens
särskilda
representant i
frågor som rör
sexuellt våld i
konflikt.

Ett väldigt viktigt arbete som FN driver är skydd av särskilt utsatta grupper i konflikt, där kvinnor och barn är utsatta för sexuellt våld i konflikt.

Att döda, misshandla och våldta barn och kvinnor har blivit strategier i krig där olika grupper försöker dominera och utplåna varandra. Byar, sjukhus, skolor och vattendrag bombas för att förhindra de civilas möjlighet till överlevnad. Barn blir skottavlor och värvas som barnsoldater av väpnade trupper.

FN har bland annat antagit resolution 1325 (år 2000) som konstaterar att kvinnor och män drabbas olika av konflikter. Kvinnor behöver skydd mot könsrelaterat våld. Resolutionen säger också att hållbar fred kräver kvinnors medverkan. I verkligheten har våldet mot kvinnor i krig ökat. Kvinnor saknas fortfarande vid förhandlingsborden när fredsavtal ska undertecknas.

Sydsudan blir ny FN-medlem och är därmed den senast anslutna staten.

Det finns idag 193 medlemmar i FN.

För att bli medlem i FN måste landet vilja arbeta för fred och åta sig de skyldigheter stadgan ålägger medlemmarna. Landet kan sedan lämna in en ansökan till Generalsekreteraren som säkerhetsrådet sedan röstar om, där minst 9 länder måste rösta ja. För att ansökan ska gå igenom krävs det också att inget av vetoländerna röstar emot ansökan. Om säkerhetsrådet rekommenderar landet går det till omröstning i generalförsamlingen där minst två tredjedelars majoritet behövs.

Icke-medlemmar: Heliga stolen, Palestina (dessa har dock observatörsroll)

2012

Jan Eliasson blir vice generalsekreterare.

Jan Eliasson är sedan sommaren 2012 vice generalsekreterare i FN, vilket innebär att han är den högste svensken i FN-systemet just nu.

Staffan de Mistura utses till
nytt FN-sändebud till Syrien.

Det syriska inbördeskriget är en pågående konflikt mellan myndigheter, i ledning av Bashar al-Assads Baath's regim, och flera oppositionsgrupper. Det pågår även strider mellan de olika oppositionsgrupperna. Den islamska staten (IS), tidigare främst verksamma i Irak, kontrollerar stora områden i östra Syrien. IS håller en stark position i inbördeskriget och har i stor grad på grund av kriget kunnat växa ännu mer. De länder som tidigare varit upptagna med att stötta oppositionsgrupper, såsom USA och Saudiarabien, lägger nu mer fokus på att bekämpa IS, både i Syrien och i Irak

Halvsvensken Staffan har sedan 2014 varit FN-sändebud för Syrien, där hans arbete syftar till att få ett slut på allt våld och kränkningar av mänskliga rättigheter, och främja en fredlig lösning på den syriska krisen. Han vägleds i det arbetet av relevanta resolutioner från generalförsamlingen och säkerhetsrådet och samarbetar med alla relevanta parter i och utanför Syrien.

FN:s säkerhetsråd har varit som förlamat i den syriska konflikten. Ryssland och Kina har tre gånger lagt in sitt veto mot förslag till en resolution som kräver att våldet stoppas. I maj 2014 lade de även in sitt veto mot ett förslag om att be den Internationella brottmålsdomstolen (ICC) att undersöka situationen i Syrien. Med ingripandet i Libyen färskt i minnet har Ryssland och Kina motsatt sig FN:s vilja att blanda sig i interna konflikter. Utan en resolution i säkerhetsrådet har FN inte kunnat påverka konflikten särskilt mycket.

FN:s livsmedelprogram delar ut matpaket till miljontals flyktingar både i Syrien och i omkringliggande länder så att de klarar sig för dagen för att hjälpa de syriska flyktingarna i Syrien med omnejd.

FN antog i september år 2015 nya utvecklingsmål, globala mål för hållbar utveckling, som all världens länder ska arbeta med. Målen kommer att vara till år 2030, är 17 till antalet och har över 160 delmål. I de nya målen så har de tre dimensionerna av hållbar utveckling integrerats; dvs social, ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling.

Sverige har varit väldigt drivande för att säkerställa att sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) ska få en plats i den nya agendan, samt målet (nummer 16) om fred och säkerhet. Båda frågorna är kontroversiella och så kallade motvindsfrågor och det har inte varit självklart att de skulle integreras i de nya målen.

Processen, som kallas för post2015, för att ta fram målen har varit väldigt unik och inkluderande. Individer, företag, experter och civilsamhällsorganisationer har fått vara med och påverka vilka mål och delmål som ska finnas med.

Som ni ser i den här föreläsningen har FN haft både motgångar och framgångar, och så kommer det förmodligen fortsätta att vara.

Trots det är FN en mycket viktig organisation i världen eftersom den bidrar med ett forum där alla världens länder kan träffas och diskutera viktiga frågor. De utmaningar som FN nu står inför är bland annat:

- Att få världens länder att komma överens om ett bindande klimatavtal, något vi kan hoppas på i år på klimatmötet i Paris
- Att få ett slut på konflikten i Syrien
- Hitta strategier för att bekämpa den Islamiska staten
- Få världens länder att bidra finansiellt till de många humanitära katastroferna

Avsluta och tacka.

Materialet är framtaget av Svenska FN-förbundet